

CISA | Centrum Individu en Samenleving
Op de bres voor singles | Standing up for singles

Den Haag, 11 juli 2025

Aan de Tweede Kamerfractie [naam partij]

De positie van alleenstaanden in Nederland: een urgente maatschappelijke opgave

In Nederland groeit het aantal eenpersoonshuishoudens gestaag. Op dit moment wordt het aantal alleenstaanden in Nederland geschat op 3,3 miljoen.

Een partij die recht wil doen aan de samenleving van morgen, erkent deze groep en stemt haar beleid hierop af. [Naam partij] heeft de kans om hierin een voortrekkersrol te spelen.

Volgens het CBS zal in 2050 bijna 1 op de 2 huishoudens uit slechts één persoon bestaan. Deze demografische trend vraagt om een fundamentele herziening van wet- en regelgeving, die momenteel vaak nog is gestoeld op het klassieke tweepersoonshuishouden of het gezin als norm.

Structurele achterstelling van alleenstaanden

Alleenstaanden worden op diverse terreinen structureel benadeeld:

- **Belastingen en toeslagen:** Alleenstaanden betalen relatief meer belasting. Dit komt vooral doordat stellen kunnen schuiven met bijtel- en aftrekposten. Dit levert een groot fiscaal voordeel op waar alleenstaanden geen gebruik van kunnen maken.
Verder zijn er concrete ongelijkheden op gemeentelijk niveau. Denk aan de **afvalstoffenheffing**, die in veel gemeenten een vast bedrag per huishouden bedraagt, ongeacht het aantal gezinsleden. Een alleenstaande betaalt dus evenveel als een huishouden met meerdere personen, wat leidt tot een onevenredig hoge last per persoon. Als een gemeente toch een afzonderlijk tarief heeft voor eenpersoonshuishoudens dan betalen ze per persoon verhoudingsgewijs toch nog meer.
Ook de **erfbelasting** is een pijnpunt: een alleenstaande die erft van een goede vriend(in) betaalt vaak het hoge tarief voor "derden" (30-40%), en kan aanspraak maken op een vrijstelling van slechts € 2.658 (2025). Gehuwden of geregistreerde partners daarentegen kunnen tot wel € 800.000 belastingvrij erven.
- **Woningmarkt:** Alleenstaanden hebben minder financiële draagkracht, maar concurreren op dezelfde woningmarkt als tweeverdieners. Dit leidt tot verdringing en uitsluiting, vooral in stedelijke gebieden.
Sociale huur is voor alleenstaanden vaak buiten bereik door een inkomen dat boven de inkomensgrens ligt, terwijl bij midden- en particuliere huur het inkomen vaak weer te laag is voor de inkomenseis voor dit type woning. Zo vallen veel alleenstaanden tussen wal en schip.

- **Pensioen en zorg:** Alleenstaanden dragen bij aan een collectief nabestaandenpensioen, maar maken daar zelf vrijwel geen gebruik van.
Een alleenstaande die in een verzorgingshuis moet worden opgenomen betaalt na enige tijd een aanzienlijk hogere eigen bijdrage dan iemand met een thuiswonende partner.
- **Sociale participatie:** Veel maatschappelijke organisaties en bedrijven – van verzekeringen tot lidmaatschappen, uitjes en hotelkamers – zijn ingericht op koppels of gezinnen, waardoor alleenstaanden relatief meer moeten betalen voor dezelfde diensten.

Aanbevelingen voor wet- en regelgeving

Om recht te doen aan deze groeiende groep burgers, zijn de volgende aanpassingen noodzakelijk:

1. **Fiscaliteit herzien:**
Ontwikkel een eerlijker belasting- en toeslagenstelsel waarin het individuele inkomen en de draagkracht leidend zijn, ongeacht burgerlijke staat.
Voer voor de erfbelasting een boedelbelasting in, waarbij de te betalen erfbelasting geheel wordt bepaald door de omvang van de nalatenschap, ongeacht de burgerlijke staat van de ontvanger. Een alternatief zou kunnen zijn dat een alleenstaande een vriend of vriendin kan aanwijzen met dezelfde voordelen als een (geregistreerde) partner.
De afvalstoffenheffing dient te geschieden naar rato van het aantal personen per huishouden, omdat dit de hoeveelheid afval die moet worden doorberekend bepaalt.
2. **Betaalbare woningtoewijzing stimuleren:** Zorg voor meer huur- en koopwoningen die geschikt zijn voor eenpersoonshuishoudens.
3. **Pensioen en zorg:** Maak het partnerpensioen optioneel, waardoor iemand die hiervoor kiest zelf de premie moet betalen.
4. **Erken alleenstaanden als volwaardige huishoudens:** In beleid, communicatie en regelgeving dient de alleenstaande als gelijkwaardige leefvorm erkend en zichtbaar gemaakt te worden. Dit impliceert dat bij het nemen van beleidsmaatregelen moet worden aangegeven wat het effect voor alleenstaanden is.

Conclusie

Alleenstaanden vormen geen uitzondering, maar een groeiende bevolkingsgroep. Zoals eerder aangegeven: **Een partij die recht wil doen aan de samenleving van morgen, erkent deze groep en stemt haar beleid hierop af. [Naam partij] heeft de kans om hierin een voortrekkersrol te spelen.**

Met vriendelijke groet,

Stichting CISA | Centrum Individueel en Samenleving

Bijlagen: de links hieronder:

[Petitie 'Alleen is oké': bijna 15.000 keer ondertekend, aangeboden in 2021](#)

[Online webserie 'Alleen is oké': over achterstelling en discriminatie alleenstaanden in Nederland door Marjon Moed.](#)

Postbus 97788, 2509 GD Den Haag | cisa@cisasite.nl | www.cisasite.nl

*CISA wil bereiken dat de alleenstaande status als leefvorm maatschappelijk wordt erkend.
CISA wants to achieve that the single state as a way of life is socially acknowledged.*